

Undersøgelse vedrørende beslutning om serviceniveau for ledsagelse

---

Indhold

1. Indledning og problemstilling	3
1.1 Metode og målgruppe	3
1.2 Metodiske refleksioner	4
2. Konklusion	4
2.1 Undersøgelsens delkonklusioner	4
3. Analyse	6

1. Indledning og problemstilling

Rapporten "Undersøgelsen vedrørende beslutning om serviceniveau for ledsagelse" indeholder en opsamling af de erfaringer, som virksomhederne har fået efter Handicap og Psykiatriudvalgets beslutning om ændring af serviceniveauet.

I 2014 indskærpede KL overfor kommunerne, at såvel "Socialpædagogisk ledsagelse" som "Anden ledsagelse" er en del af tilbuddenes serviceniveau. Borgerne i kommunale tilbud kan således ikke tilkøbe tilbuddets personale til ledsagelse. Hvis borgerne har behov for mere ledsagelse, end det, som tilbuddet kan tilbyde, må de derfor tilkøbe ydelsen udefra.

Som følge af indskærpelsen fra KL, traf Handicap- og Psykiatriudvalget d. 5. november 2015 en beslutning om, at det fremtidige serviceniveau for hjælp og støtte til ledsagelse i Slagelse Kommune: "Socialpædagogisk ledsagelse" og "Anden ledsagelse" altid skal gives som en del af tilbuddets serviceniveau.

"Socialpædagogisk ledsagelse" er defineret som ledsagelse til lægebesøg, tandlæge eller anden nødvendig behandling, kontakter til offentlige myndigheder, indkøb af tøj, fodtøj eller tilsvarende, og er en "skal-opgave" for tilbuddet.

"Anden ledsagelse" er defineret som ledsagelse ved ferie, koncerter, biografture, cafébesøg, deltagelse i fritidsundervisning, besøg hos familie eller venner eller lignende, og er en "kan-opgave" for tilbuddet.

Handicap og Psykiatriudvalget traf samtidig beslutning om, at der i 2016 skal fremlægges en opsamling af de enkelte døgntilbuds erfaringer med beslutning for serviceniveau for "Anden ledsagelse" udført i 2015.

1.1 Metode og målgruppe

I Center for Handicap og Psykiatri blev det besluttet at iværksætte en spørgeskemaundersøgelse, som skulle omfatte døgntilbud på handicap- og psykiatriområdet i Slagelse Kommune. Formålet med undersøgelsen er at belyse, om det fastlagte serviceniveau har fået konsekvenser for borgernes mulighed for "Anden ledsagelse" i år 2013 og år 2015.

Der blev udsendt spørgeskema til 16 respondenter, heraf har 12 besvaret undersøgelsen. Dette giver en svarprocent på 75 pct. Et tilbuds besvarelse svarer til 8,3 pct. i undersøgelsen.

Af tabellen fremgår, hvilke tilbud i de enkelte virksomheder som har besvaret undersøgelsen:

Virksomheder	Tilbud, som har besvaret undersøgelsen	Antal besvaret	Antal ubesvaret
Autisme Center Vestsjælland (ACV)	Voksen 6 (§ 105) Voksen 11 (§ 105) Voksen 13 (§ 107)	3	3
Socialt Resursecenter (SRC)	Kastanievej (§ 105) Stapels Gård (§ 105) Grendalsvej (§ 105)	3	0
Socialpsykiatrisk Center Slagelse (SCS)	Århusvej (§§ 105, 107) Østergården (§§ 107, 108)	2	0
Specialcenter Vest (SCV)	Park Allé (§ 105) Vejsgårds Allé (§ 105) Halsebyvænge (§ 105)	3	1
Specialcenter Øst (SCØ)	§§ 105, 107, 108	1	0

Efter spørgeskemaundersøgelsen er enkelte døgntilbud blevet kontaktet telefonisk, hvis der opstod tvivl om forståelsen af respondentens besvarelse.

1.2 Metodiske refleksioner

Undersøgelsens resultater omfatter ikke alle døgntilbud i de enkelte virksomheder. Selvom ikke alle døgntilbud er omfattet, er det den umiddelbare vurdering, at undersøgelsen viser et retvisende billede af, hvilke konsekvenser det fastlagte serviceniveau har for borgernes mulighed for "Anden ledsagelse".

Målgruppen for undersøgelsen er virksomhedsledere og teamledere på virksomhederne. I spørgeskemaundersøgelsen spørges der ind til borgernes og de pårørendes reaktioner på det fastlagte serviceniveau. Undersøgelsens resultater vedrørende dette er udelukkende baseret på virksomhedsledernes og teamledernes tolkning heraf. Således er borgerne og de pårørende ikke blevet spurgt direkte.

2. Konklusion

Spørgeskemaundersøgelsen har haft til formål at belyse, om det fastlagte serviceniveau har fået konsekvenser for borgernes mulighed for "Anden ledsagelse".

På baggrund af virksomhedernes besvarelser kan der udledes følgende konklusion:

1. At der fra 2013 til 2015 er sket serviceændringer på følgende tilbud i forhold til ferieledsagelse:
  - Østergården i SCS har reduceret fra 5 dage til 1-4 feriedage
  - Vejsgårdsallé i SCV har reduceret fra 6-9 dage til 5 feriedage
  - Halsebyvænge i SCV fra individuelt til 5 feriedage
  - Voksenteam 6 har reduceret fra 10+ til 6-9 feriedage
  - Kastanievej fra 5 dage til individuelt
  - Øvrige tilbud uændret
2. At det ikke er muligt at vurdere, om der er sket en serviceforringelse for de borgere, som tilbydes ferieledsagelse ud fra en vurdering af borgerens individuelle behov. Tilbuddene oplyser i denne sammenhæng, at alle borgere tilbydes ferie, men varigheden og målet for ferien er forskellig.
3. At der er tre døgntilbud, som ikke oplever nogen forskelle i serviceniveau på "Anden ledsagelse" i år 2013 og år 2015. De resterende 9 døgntilbud oplever, at der er sket en forringelse, herunder:
  - At endags ture og ferier i langt højere grad udbydes i grupper
  - At flere borgere der ikke finder det fastlagte serviceniveau for antal feriedage pr. år er tilstrækkeligt
  - At muligheden for udlandsture er blevet mindre
  - At borgere, som ønsker ferier fx to gange om året ikke kan tilgodeses
  - At virksomhedens økonomi bliver mere styrende for borgernes muligheder.

2.1 Undersøgelsens delkonklusioner

I undersøgelsen har der kunnet udledes følgende delkonklusioner:

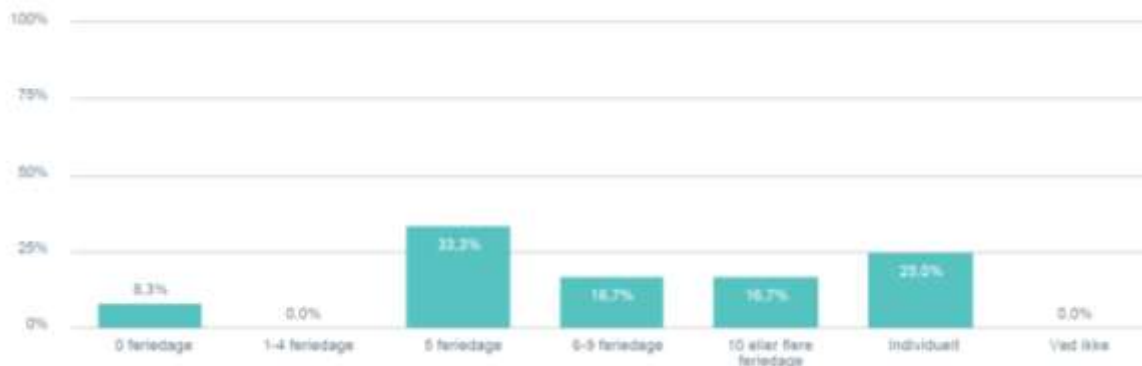
1. **Borgernes mulighed for at benytte tilbuddets personale til ledsagelse under ferier i Danmark:** Alle tilbud – undtagen Århusvej i SCS tilbyder borgerne mulighed for at benytte personalet til ledsagelse på ferieture med flere deltagere i Danmark. Kun et tilbud Voksenteam 11 på ACV tilbyder individuel ledsagelse på ferieture i Danmark.
2. **Borgernes mulighed for at benytte tilbuddets personale til ledsagelse under ferier i udlandet:** 75 pct. af tilbuddene tilbyder mulighed for at benytte personalet til ledsagelse på ferieture i udlandet med flere deltagere. På Park Allé i SCV, og Århusvej og Østergården i SCS tilbyder ikke ferieture til udlandet. Kun et enkelt tilbud tilbyder individuel ledsagelse på ferieture til udlandet – Voksenteam 11 på ACV.
3. **Borgernes indflydelse på planlægning af ferier:** Der sker en høj grad af borgerinddragelse og medbestemmelse i forhold til tilrettelæggelse af ferieture på de enkelte tilbud. Kreativiteten er stor i forhold til at sikre en kommunikation og dialog, der er tilpasset borgernes forudsætninger.
4. **Serviceniveauet for ledsagelse til fritidsaktiviteter, udflugter mv.:** Serviceniveauet for ledsagelse til fritidsaktiviteter, udflugter m.m. varierer. Fire tilbud har et serviceniveau på 1 gang om ugen. Et tilbud stiller ledsagelse til rådighed 1 gang om måneden eller sjældnere, og de resterende tilbyder ledsagelse til fritidsaktiviteter individuelt. Det skal bemærkes, at det er vanskeligt præcist at udlede serviceniveauet i forhold til ledsagelse, som tilbydes individuelt, da dette i princippet kan spænde vidt.
5. **Til hvilke aktiviteter benytter borgeren tilbuddets personale:** Tilbuddets personale benyttes i høj grad til ledsagelse på udflugter, deltagelse i lokale arrangementer, café og restaurationsbesøg. Hvorimod der er lidt færre, som benytter tilbuddets personale til deltagelse i foreningsliv og besøg hos familie og venner.
6. **Ledsagere, som tilbuddets borgere hovedsagelig anvender som ledsagere:** De fleste borgere ledsages primært af personale, når de skal til forskellige aktiviteter. I halvdelen af tilbuddene er der borgere, som anvender ledsagerordning jf. SL § 97. Kun et tilbud anvender frivillige til ledsagelse. I et mindre omfang anvendes familie og venner.
7. **Formidling af kontakt til private leverandører af ledsagelse:** Generelt formidler tilbuddene ikke kontakt til private leverandører til ledsagelse.
8. **Formidling af kontakt til frivillige organisationer:** Fire tilbud er begyndt at formidle kontakt til frivillige organisationer. I alle fire tilfælde omhandler kontakten ULF rejser. Et enkelt tilbud formidler også kontakt til Handicap Vinterlege.
9. **Information om udvalgets serviceniveau til borgere, værger og pårørende:** Alle tilbud har informeret borgerne, pårørende og værger om udvalgets beslutning om serviceniveau for ledsagelse. Formidlingsformen er valgt med afsæt i de enkelte målgruppers behov og forudsætninger.
10. **Borgerne, værgernes og pårørendes modtagelse af udvalgets beslutning om serviceniveau:** Orienteringen om serviceniveauet for "Anden ledsagelse" har fået en blandet modtagelse af borgere, pårørende og værger. En del udtrykker tilfredshed med beslutningen og glæde over at ferieture fortsat er en mulighed. En del pårørende og værger oplever serviceniveauet som begrænsende for borgernes muligheder for særlige rejseaktiviteter. Visse pårørende og værger udtrykker manglende forståelse for, at borgerne ikke kan købe ekstra ledsagelse blandt centerets "kendte" personaler.

11. **Borgere, som har haft vanskeligheder med at finde/købe ledsagelse efter udvalgets beslutning om serviceniveau:** Tre tilbud svarer, at der er borgere, som har haft vanskeligheder med at finde/købe ledsagelse efter Handicap og Psykiatriudvalgets beslutning om serviceniveau. Det drejer sig om Specialcenter Øst, som bemærker, at det hovedsagligt er i forbindelse med ønsker om årlige udlandsrejser. Herudover er der Østergården, som bemærker, at borgerne ikke ønsker at anvende udefrakommende til ledsagelse – hverken pårørende eller foreninger. De giver udtryk for, at det er trygheden i at følges med en kontaktperson/personale, som betyder, at de tør deltage/tage ud af huset. Vejsgårdsallé svarer, at de har udfordringer med at finde ledsagelse i forhold til en enkelt borger.
12. **Nye idéer og alternative løsninger til at sikre borgerne "Anden Ledsagelse":** Flere tilbud har fået øje på, at de har borgere, som har mulighed for at benytte ULF rejser. Enkelte tilbud har iværksat tiltag rettet mod at få hvervet frivillige, som på sigt kan deltage som ledsagere til aktiviteter og på ferieture.

3. Analyse

I det følgende præsenteres og analyseres botilbuddenes besvarelser af spørgeskemaundersøgelsen.

A. Hvad var tilbuddets serviceniveau for antal feriedage pr. år/pr. borger i 2013?

"0 feriedage"

Botilbud Århusvej SCS.

"5 feriedage"

Østergården i SCS, Grendalsvej og Kastanievej i SRC og SCØ har i 2013 tilbudt borgerne 5 feriedage.

"6-9 feriedage"

Vejsgårdsallé i SCV og Stapels Gård i SRC har tilbudt borgerne mellem 6-9 dage om året.

"10 feriedage"

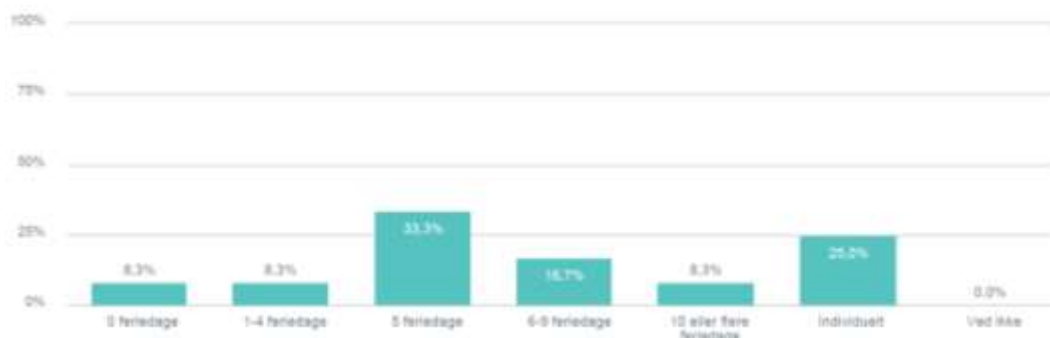
Voksenteam 6 i Autisme Center Vestsjælland og Park Allé i Specialcenter Vest har tilbudt borgerne mere end 10 feriedage pr. år.

***"Individuelt"**

Voksenteam 11 og 13 ACV, og Halsebyvænge i SCV har tilrettelagt ferietilbuddene ud fra et individuelt hensyn og behov.

* Individuelt defineres i denne sammenhæng på følgende måde – alle borgere i tilbuddet tilbydes ferie, men varigheden og målet for ferien er forskellig.

B. Hvad har tilbuddets serviceniveau for antal feriedage pr. år/pr. borger været i 2015?

"0 feriedage"

Århusvej i SCS – som udgangspunkt er ferie med ledsagelse af medarbejdere ikke en del af tilbuddet på Århusvej.

"1-4 feriedage"

Østergården i SCS har nedbragt serviceniveauet fra 5 dage til 1-4 dage.

"5 feriedage"

SCØ har fastholdt serviceniveauet fra 2013 til 2015, mens serviceniveauet på Vejsgårdsallé i SCV er reduceret fra 6-9 dage pr. år til 5 dage pr. år. Halsebyvænge i SCV er gået fra at have et individuelt serviceniveau til 5 dage. Grendalsvej i SRC har fastholdt tilbuddet om 5 dage.

"6-9 feriedage"

Voksenteam 6 i ACV har reduceret serviceniveauet fra 10< til 6-9 feriedage om året. Stapels Gård i SCV har fastholdt serviceniveauet.

"10 feriedage"

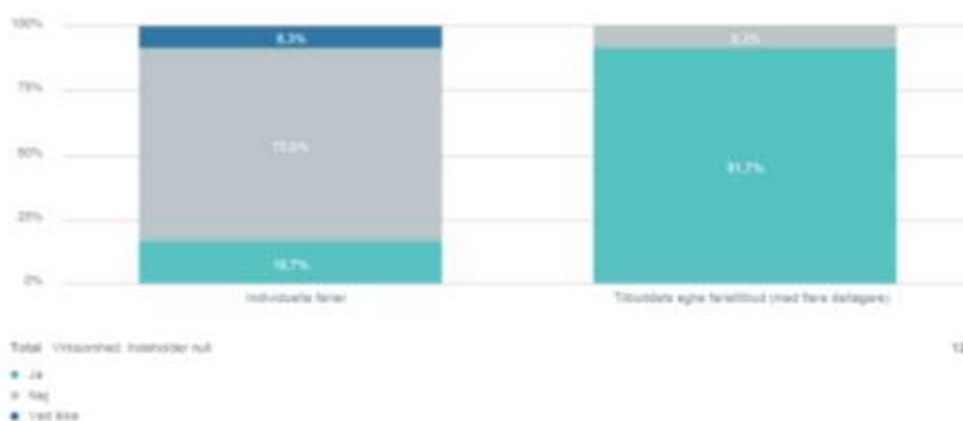
Park Allé i SCV har fastholdt serviceniveauet på 10< feriedage pr. år.

***"Individuelt"**

Voksenteam 11 og 13 i ACV har i 2015 fastholdt et individuelt serviceniveau, mens Kastanievej har ændret serviceniveauet fra 5 dage til et individuelt serviceniveau.

* Individuelt defineres i denne sammenhæng på følgende måde – alle borgere i tilbuddet tilbydes ferie, men varigheden og målet for ferien er forskellig.

C. Har borgerne mulighed for at benytte tilbuddets personale til ledsagelse under ferier i Danmark?

Blokdiagrammet til venstre illustrerer muligheden for, at benytte tilbuddets personale til individuelt tilrettelagte ferier i Danmark:

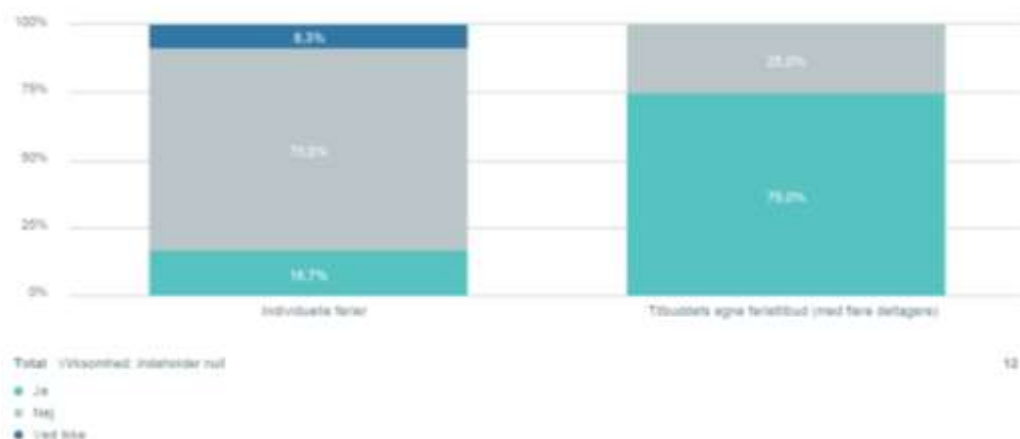
- 16,7 pct. tilbyder mulighed for at benytte tilbuddets personale til ledsagelse på individuelle ferier i Danmark – Stapels Gård i SRC og Voksenteam 11 på ACV. Ved opfølgning på besvarelsen viser det sig, at Stapels Gård har misforstået spørgsmålet, og at det derfor kun er Voksen team 11 på ACV tilbyder individuelle ferieture.
- 8,3 pct. – Voksenteam 13 på ACV svarer "Ved ikke".
- De resterende 75 pct. tilbyder ikke mulighed for at benytte tilbuddets personale til ledsagelse på individuelle ferieture.

Blokdiagrammet til højre illustrerer muligheden for, at benytte tilbuddets personale til ferieture med flere deltagere i Danmark:

- 91,7 pct. af tilbuddene tilbyder mulighed for at benytte personalet til ferieture med flere deltagere.
- 8,3 pct. af tilbuddene svarer "Nej" til, at borgerne kan benytte personalet til ferieture med flere deltagere – Århusvej i SCS.

D. Har borgerne mulighed for at benytte tilbuddets personale til ledsagelse under ferier i udlandet?

Blokdiagrammet til venstre illustrerer muligheden for, at benytte tilbuddets personale til individuelt tilrettelagte ferie i udlandet:

- 16,7 pct. angiver mulighed for at benytte tilbuddets personale til ledsagelse på individuelle ferier i udlandet – Specialcenter Øst og Voksenteam 11 på ACV. Ved opfølgning på besvarelsen viser det sig, at Specialcenter Øst har misforstået spørgsmålet, og at det derfor kun er Voksenteam 11 på ACV der tilbyder individuelle ferieture til udlandet.
- 8,3 pct. svarer "Ved ikke" – Voksenteam 13 på ACV
- De resterende 75 pct. tilbyder ikke mulighed for at benytte tilbuddets personale til ledsagelse på individuelt tilrettelagte ferier i udlandet.

Blokdiagrammet til højre illustrerer muligheden for at benytte tilbuddets personale til ferieture i udlandet med flere deltagere:

- 75 pct. af tilbuddene tilbyder mulighed for at benytte personalet til ferieture i udlandet med flere deltagere. Disse er Voksenteam 6, 11 og 13 på ACV, Specialcenter Øst, Vejsgårdsallé, Halsebyvænge i SCV, Kastanievej, Stapels Gård, Grendalsvej i SRC.
- De resterende 25 pct. af tilbuddene svarer "Nej" til, at borgerne kan benytte personalet til ferieture i udlandet med flere deltagere. Disse er Park Allé i SCV, Århusvej og Østergården i SCS.

E. Hvordan sikres borgerne indflydelse på planlægningen af ferier?

Følgende udsagn er modtaget fra virksomhederne:

1. Borgerne planlægger selv deres ferie, hvis de har behov for det i samarbejde med deres kontaktperson, men i udgangspunkt er ferie med medarbejdere ikke en del af tilbuddet på Århusvej. Der laves aktivitetsture af én dags varighed, på baggrund af borgernes ønsker.
2. Borgernes inddrages i beslutningsfasen, hvor der drøftes ønsker om lokationer, økonomi osv.
3. Beboerne kommer selv med forslag til rejsemål.

4. Der spørges ind til borgers ønsker. Disse opfyldes hvis muligt.

5. På stedet er der planlagte beboermøder 1 x om måneden, hvor punktet ferie kan drøftes. Udover dette er der 1 x om måneden Brugerråds møde. Et forum der samler op på div. emner (kan være beboer ferie) Enkelte har valgt at rejse med ULF til udlandet på pædagogfri ferie.

6. Der tilbydes udelukkende en kort ferie årligt (2-3 dage) for hver af de to afdelinger i 2015. Kun få borgere ønsker deltagelse (4-5 stk.). De borgere som ønsker at deltage, er selv med i planlægningen og dermed hvor turen skal gå til, samt hvad der skal foregå i ferien. I 2015 afholdtes en ferie med 4 borgere og 2 personaler. Tilbuddet afholdt alle udgifter omkring personalet. Samme er aftalt til 2016.

7. Borgernes spørges individuelt, tilpasset deres kommunikative muligheder og forståelse

8. Der er i Specialcenter Øst nedsat en feriegruppe, der overordnet hjælper og støtter borgerne i at vælge ferie og en-dages udflugter, samt personale og medbeboere. Der er udarbejdet kommissorium for feriegruppens arbejde.

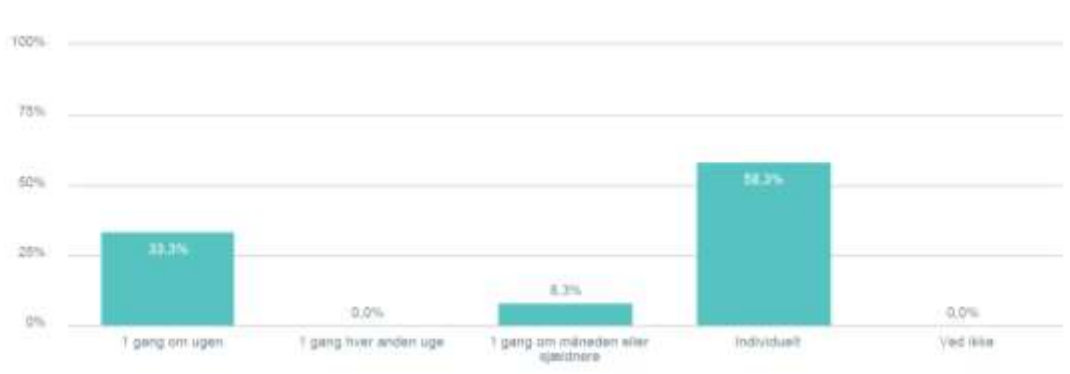
9. Ved at komme med ferieønsker, efterfølgende holdes der en feriemesse hvor alle ferietilbud bliver præsenteret for borgerne, som så kan vælge sig på ferie rejser.

10. Borgerne har haft mulighed for at komme med forslag til rejser. Der er derefter udarbejdet et feriekatalog, hvor den enkelte kan tilmelde sig, hvis der er noget de gerne vil deltage i. Inden tilmelding er der informationsmøde omkring rejsen.

11. Den type borgere der bor på Park Alle har alle et lavt udviklingsniveau, og er ikke i stand til at udtrykke ønsker om ferie, så ferien planlægges ud fra individuelle behov.

12. Vi udbyder et rejsekatalog med meget forskellige tilbud og spørger borgerne om ønsker.

F. Hvad er tilbuddets serviceniveau for ledsagelse til fritidsaktiviteter, udflugter mv.?

33,3 pct. af tilbuddene tilbyder ledsagelse til fritidsaktiviteter 1 gang om ugen, og 58,3 pct. tilbyder det individuelt i forhold til borgerens behov. 8,3 pct. tilbyder det 1 gang om måneden eller sjældnere, dette er Århusvej.

G. Benytter borgerne tilbuddets personale til ledsagelse til følgende aktiviteter?

Mellem 91,7 og 100 pct. benytter tilbuddets personale til ledsagelse til udflugter, lokale arrangementer, café og restaurationsbesøg. Herudover er der mellem 66,7-75 pct., som benytter tilbuddets personale til deltagelse i foreningsliv og besøg hos familie og venner. Halsebyvænge i SCV svarer "Ved ikke" ved deltagelse i foreningsliv og lokale arrangementer.

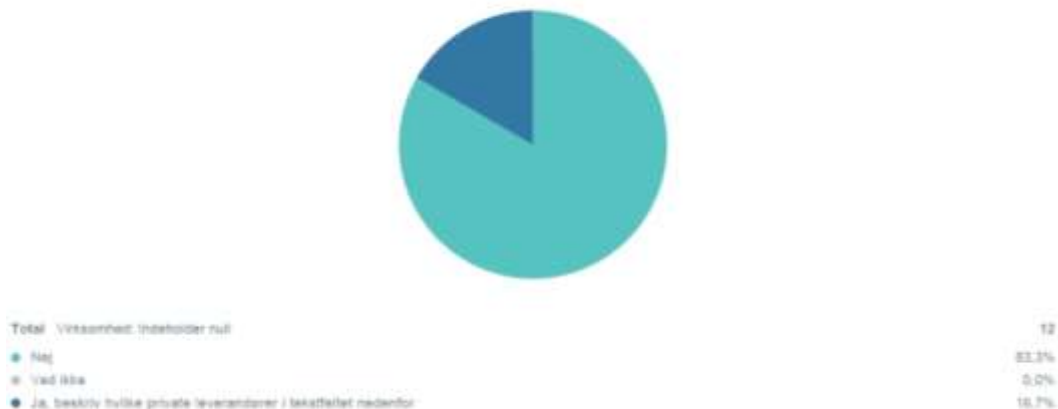
Park Allé i SCV og Kastanievej og Stapels Gård i SRC tilbyder ikke ledsagelse til deltagelse i foreningsliv. Kastanievej, Stapels Gård og Grendalsvej i SRC tilbyder ikke ledsagelse til besøg hos familie og venner. Stapels Gård i SRC tilbyder ikke ledsagelse til café og restaurationsbesøg.

H. Hvem anvender tilbuddets borgere hovedsagelig som ledsagere, når de skal i biografen, til koncerter eller lignende?

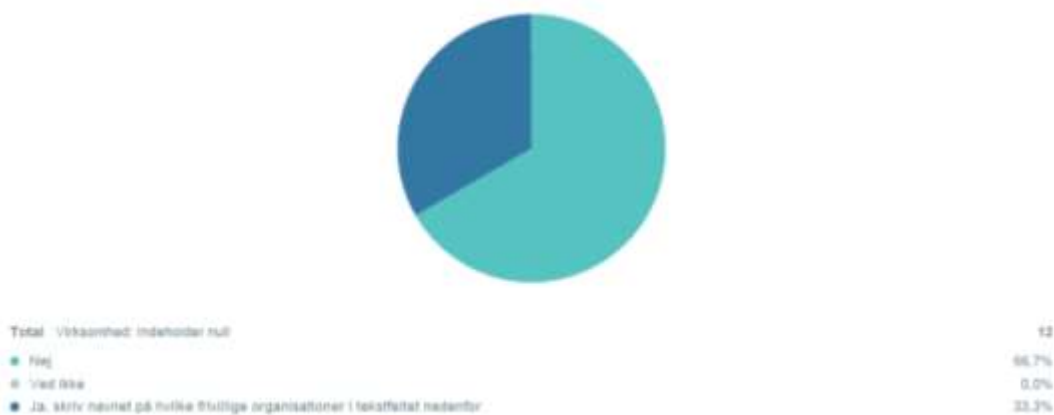
Som blokdiagrammet illustrerer, anvender borgerne i høj grad tilbuddets personale som ledsagere når de skal til forskellige aktiviteter. Frivillige anvendes kun i et enkelt tilbud – Vejsgårdsallé i SCV- til ledsagelse. Herudover anvender mellem 33,3 – 41,7 pct. af tilbuddene også familie og venner som ledsagere. Ledsagerordning jf. SL § 97 anvendes desuden i 50 pct. af tilbuddene.

I. Formidler tilbuddet kontakt til private leverandører af ledsagelse?

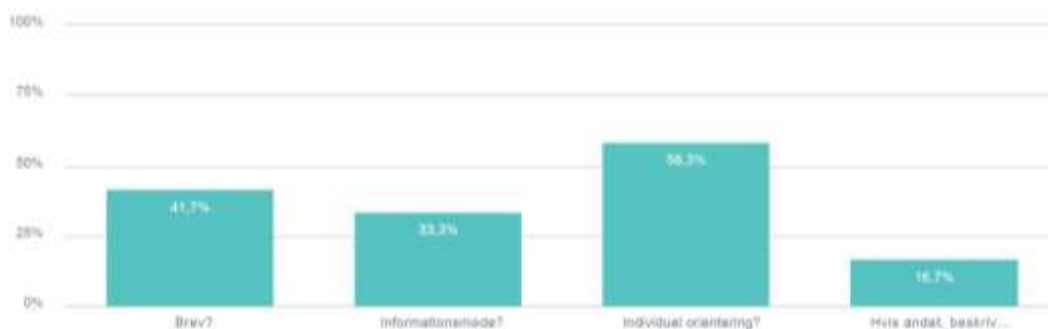
Cirkeldiagrammet viser, at størstedelen af tilbuddene ikke formidler kontakt til private leverandører af ledsagelse – 83,3 pct. De 16,7 pct. som formidler kontakt dækker over at SCØ kan være behjælpelige med kontakt til enkeltpersoner til ledsagerordningen § 97 og Østergården i SCS som "trækker" på pårørende som ledsagere.

J. Formidler tilbuddet kontakt til frivillige organisationer, som kan tilbyde ledsagelse?

Af de 33,3 pct. som formidler kontakt til de frivillige organisationer, peges der udelukkende på ULF rejser, plus et enkelt tilbud som også formidler kontakt til Handicap Vinterlege. 66,7 pct. af respondenterne svarer "Nej".

K. Hvordan er tilbuddets serviceniveau på "Anden ledsagelse" blevet informeret ud til borgere/værger/pårørende?

Alle tilbud har informeret borgerne om serviceniveauet på "Anden ledsagelse". Formidlingsformen er valgt med afsæt i målgruppens behov og funktionsevne.

L. Hvordan har borgerne/værgerne/pårørende modtaget beslutningen om tilbuddets serviceniveau på "Anden ledsagelse"?

Følgende udsagn er indgået til besvarelse af ovenstående spørgsmål:

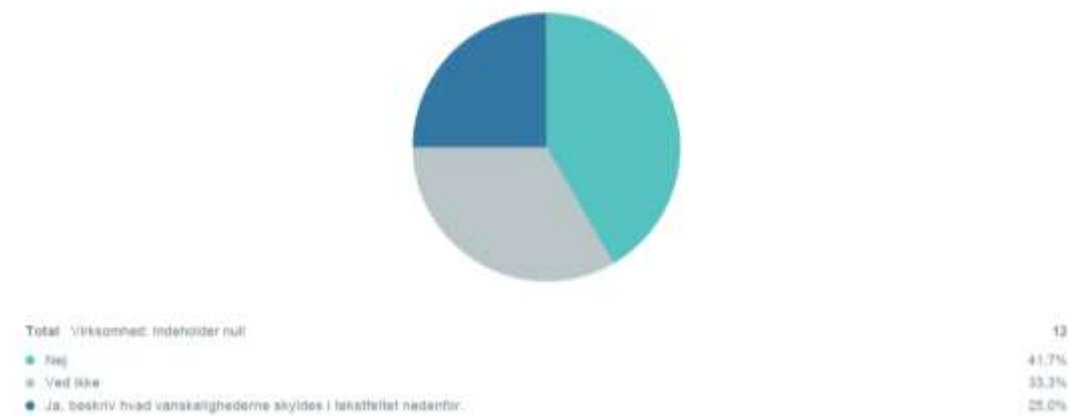
1. Der har ikke været særlige tilkendegivelser eller reaktioner. Vi har som ny ledelse på Århusvej, svært ved at give et historisk billede tilbage fra 2013
2. De har forstået budskabet og har tilkendegivet at det gav mening
3. Fint
4. Borgerne har ønsker om ferie og ture som ikke kan opfyldes.
5. Borgerne / værger pårørende er glade for at der trods alt er mulighed for en ferie. Og en forståelse for at ønsker man at komme på en udenlandsrejse der strækker sig over længere end 5 dage det ene år er der ikke mulighed for at holde andet end en meget kort ferie det efterfølgende år. De er indforstået med at ferien er på gruppe niveau, hvis tilbuddet skal ledsage.
6. Borgerne samt pårørende er ærgerlige over det ændrede, og betydeligt lavere serviceniveau. Flere borgere og deres pårørende er villige til at betale for ledsagelse, og har svært ved at forstå at de ikke kan betale sig fra at få tilbuddets medarbejdere, som er kendte, til at ledsage sig på længerevarende ferier, hyppigere ferier og dagsture til div. forlystelser. Borgerne har fast ønske om kendte personer til ledsagelse, og flere har modstand på at udefrakommende, sågar familie, skal deltage i udflugter.
7. Jeg ved pt. ikke hvordan det er blevet modtaget, da jeg er ny leder her på stedet.
8. Der er en del pårørende og værger, som oplever serviceniveauet som begrænsende for borgernes muligheder for særlige rejseaktiviteter. Visse pårørende og værger udtrykker manglende forståelse for, at borgerne ikke kan købe ekstra ledsagelse blandt centerets "kendte" personaler.
9. Det er blevet modtaget godt, og de pårørende har tilbudt deres hjælp.

10. Det er blevet blandet modtaget. Borgerne har ikke reageret meget. Nogle pårørende er/har været meget frustreret over, at der ikke er samme mulighed for ledsagelse som tidligere.

11. Ved ikke

12. Der er ikke modtaget konkrete reaktioner.

M. Er der borgere som har haft vanskeligheder med at finde/købe ledsagelse efter Handicap og Psykiatriudvalgets beslutning om serviceniveauet i november 2014?

25 pct. af respondenterne svarer, at der er borgere, som har haft vanskeligheder med at finde/købe ledsagelse efter Handicap og Psykiatriudvalgets beslutning om serviceniveau. Det drejer sig om Specialcenter Øst, som bemærker, at det hovedsagligt er i forbindelse med ønsker om årlige udlandsrejser. Herudover er der Østergården, som bemærker, at borgerne ikke ønsker at anvende udefrakommende til ledsagelse – hverken pårørende eller foreninger. De giver udtryk for, at det er trygheden i at følges med en kontaktperson/personale, som betyder at de tør deltage/tage ud af huset. Vejsgårdsallé svarer, at de har udfordringer med at finde ledsagelse i forhold til en enkelt borger.

N. Er der i tilbuddet opstået nye idéer eller alternative løsninger til at sikre borgerne "Anden ledsagelse"? Hvis ja, beskriv:

1. Rejser gennem ULF, kan foregå på mange måder. En rejse uden ledsager (men hvor der er frivillige, der "holder lidt øje" ift. sprogvanskeligheder, anden valuta mv).

2. Rejse med ULF, fx sammen med en ven / veninde eller en mindre gruppe - deler en ledsager (ansat af ULF) **3.** Rejse med ULF., hvor borgeren køber sin egen ledsager (må ikke være en pædagog). Dette kan åbne nye muligheder for borgere der ikke nødvendigvis kan det hele selv, men dele af ...

2. Der er tiltag til at få tilknyttet frivillige til tilbuddet, som kan deltage i såvel aktiviteter som ledsagelse på sigt.

3. Både ja og nej. Vi er bekendt med ULF Ferie Støtteteam (Udviklingshæmmedes Landsforbund), men har ingen konkrete samarbejdserfaringer med Støtteteamet.

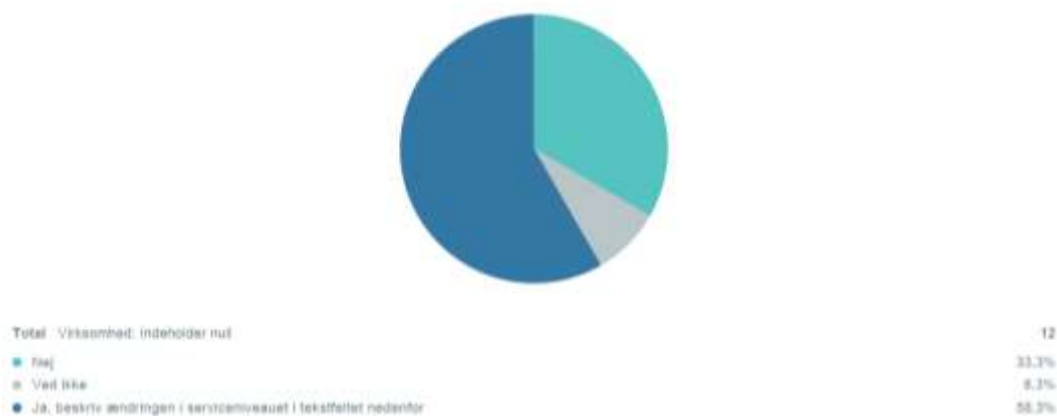
4. Gennem ferierejser og udflugter med ULF.

5. Borgerne er blevet bedre til at hjælpe hinanden, og nogle er blevet mere selvstændige, og vil/tør gøre noget uden personalet er til stede.

6. Nej

7. Vi er blevet bedre til at finde på alternative transportmuligheder, da det ofte er det som er udfordringen.

O. Hvis du samlet skal konkludere på tilbuddets serviceniveau til borgerne, ser du så forskelle i serviceniveauet på "Anden ledsagelse" fra 2013 til 2015?

- Der tilbydes ikke det samme antal feriedage
- Færre sammenhængende dage, ferieture - Endagsture og ferie bliver i højere grad end tidligere tilbudt som gruppeaktiviteter
- Service niveauet er noget forringet. Det er blevet billigere for borgeren at rejse med tilbuddets ledsagere da det ikke er borgeren der skal betale for forplejning, mv. Det kan være svært for nogle borgere at forstå at de ikke kan rejse længere end 5 dage hvert år.
- Borgernes ferie er fx forkortet. Udenlandsture er ikke så hyppigt forekommende, der er færre udflugter, cafebesøg og lign.
- Ja, serviceniveauet er blevet mere individuelt.
- Det er mere på personalets præmisser, da vi ikke kan deltage i alt pga. økonomi
- Der er samlet set blevet færre tilbud om ferieafholdelse med personale med baggrund i såvel lovgivningen som i tilbuddets økonomi. Nu kun en årlig ferie, hvor vi tidligere havde minimum to. Desuden færre muligheder for endags aktiviteter/forlystelser individuelt til borgerne igen med baggrund i tilbuddets økonomi/ressourcer. Tilbud om disse gives nu primært til grupper.